

KODUVALD

Saue valla infoleht

SEPTEMBER/OKTOOBER 2006

Nr 9 (160) TASUTA

Euroopa põllumajandusvolinik väisas Eestit ja külastas Jõgisoo seltsimaja

Kolmapäeval, 11. oktoobril külastas Jõgisoo rahvamaja Eestis ühepäevasel visiidil olnud Euroopa Liidu põllumajandusvolinik Mariann Fischer Boel, keda saatis Eesti põllumajandusminister Ester Tuiskoo koos delegatsioonidega ja külaliikumise «Kodukant» esindajad.

Delegatsioone olid vastu võtnud Saue-Jõgisoo Haridusseltsi esinaine **Ülle Rondo**, külalnõukogu liige **Anu Joon**, **Jüri Nurmekann**, **Tanel Treufeldt**, **Mari Tompu**, käsitööõpetajad **Anu Pilder** ja **Eve Rammo** ning siiditrükimeistrid **Birgit Suuder** ja **Geelia Landes**. Külalisi kostitati klaasikese vahuveini, kohvi ja **Egle Kõrvase** küpsetatud seenepiruka ning õunakoogiga, mis kõigile väga maitsesid.

Eelkõige huvitas külalisi eurotoetusest saadud rahadega äsjatehtud remont rahvamajas. Nii maja välisfassaad kui ka siseviimistlus on viimase aastaga palju muutunud. Ülle Rondo tegi külalistele majas ringkäigu ja näitas võrdluseks fotosid sellest, kuidas rahvamaja enne remonti välja nägi. Koos uudistati raamatukogu, mängutuba, uut treppi ja muidugi vastremonditud heleda laega saali ja avarat vestibüüli. Uued

Keskel Euroopa põllumajandusvolinik Mariann Fischer Boel (lillas pintsakus) imetles Jõgisoo käsitöömeistrite tegemisi ja proovis ka ise kätt siiditrüki kujundamisel.

SAUE-JÕGISOO HARIDUSSELTSI FOTO

aknad ja uus küttesüsteem teeb rõõmu kogu külale – noorimatest kuni eakate inimesteni välja. Selge see, et soojas majas on palju mõnusam koos käia – näitab see ju meie elukvaliteedi märgatavat tõusu!

Perekond Suuder oli juba enne külaliste saabumist rahvamaja ette valmistanud ning

käsitööd olid alustanud Geelia ja Birgit koos oma õpetajatega. Kõigi silme all said lõplikult valmis siiditrükitehnikas sallid ja lipsud, millest külalised võisid ka endale meelepärase värvitooniga salli mälestuseks kaela riputada. Jäi vaid üle imestada kui hästi sobis kena lillakas siidisall eurovolinik Fischer Boeli kostüümiga ja

maitsikas lips delegatsiooni liikme **Jean-Charles Ellermann-Kingomba** kaela.

Lisaks väikesele siidisallide näitusele vaatasid külalised huviga ka väljapanekut külarahva keraamikaringi töödest. Terve laua võtsid enda alla aga küla kroonikaraamatud, mis on valminud peamiselt

Aino Lehtmetsa hoolsa töö tulemusel. Kroonikaraamatuid illustreeriv pildimaterjal räägib kõnekalt Jõgisoo rahvamaja ja kooli tööd-tegemistest nii kaugemas minevikus kui ka praegusel ajal.

Põgusa ülevaate külaelu ajaloost andis **Anu Joon**. Samamoodi nagu majaehituse algusaastatel 1926–1927 andis hoogu külarahva entusiasm ja arvukad talgud, on ka praegune Haridusseltsi juhtkond suutnud edasi liikuda positiivses suunas. Soodustada tuleb üksmeelt ja tegemisrõõmu. Selle värvikaks näiteks on muidugi meie rahvamaja näitering, mis on üles astunud nii Jõgisool kui ka naaberkülade lavadel. Tuleb välja, et tegemisi-toimetamisi on nii palju, et pole ime kui mõni nimetamata jäi.

Hoolimata sellest, et rahvamaja pole veel kaugelki lõplikult korras, ja nagu öeldakse – arenguruumi on veel küllalt – jäid külalised nähtuga rahule. Proua Ester Tuiskoo kinkis võõrustajatele tänutäheks kena maalitud kandiku, millele saab järgmisel korral panna omavalmistatud kooke-pirukaid.

Sellest, et rahvamaja on kogu külale väga vaja, said kõik aru.

Kadarbiku talu noorperemees Ville Pak valis presidenti

23. septembril valis Riigikogu saadikutest ja oma-valitsuste esindajatest koosnenud valimiskogu Eestile presidenti.

Sel olulisel tähtsündmusel esindas Saue valda volikogu poolt valijameheks valitud Kadarbiku talu noorperemees, volikogu liige **Ville Pak**.

Ville Pak ütles «Koduvaldale», et kuigi valimiseelsed

nädalad olid pingelised ja kohati ka närvilised, on tal sellest päevast ainult positiivsed elamused ning hea meel, et Eesti sai särava presidenti ja, et temalgi oli võimalik selles protsessis osaleda.

Eelnevalt pidi valijamees oma õigusi aga tõestama nii kohtus kui Vabariigi Valimiskomisjonis, sest valijamehe kohta läksid volikogust Vabariigi Valimiskomisjonile erinevad signaalid (vt ka ajalehe juhtkirja).

«Kokkuvõttes võib öelda: lõpp hea, kõik hea! Tundsin minagi, et saime hakkama suure ja tähtsa asjaga,» ütles Ville Pak presidendivalimiste kohta «Koduvaldale».

Suur suvelõpupidu tõi hulga rõõmu

Suur suvelõpupidu koos külade päevaga (toimus 26. augustil) on meie vallas saanud ilusaks traditsiooniks. Seda on näidanud pidevalt kasvav osalejate ja külastajate arv. Korraldajate tunnet õnnestunud üritusest on raske sõnadesse panna.

Tuli meil ju seekordki igasugu katsumustega rinda pista. Viimane üllatus oli õhtul, kui lugesime kokku, mitmes suvelõpupidu see Saue vallas on – saime neljas. See on number, mille juures võib vaikselt juba traditsioonidest rääkida. Külade päeva üritused toimusid küll alles teistkordselt, kuid ka sellele loodame kindlat jätku.

Kes kohal käisid, said näha, teha palju põnevat – laval esinesid tantsijad ja lauljad, teatriõues näidati etendusi suurtele ning väikestele, palju kaasaelamist pakkusid küladevahelised võistlused. Käsitöölised juurde oli asja nii paksema kui õhema rahakoti omanikel, isetehtud asju oli vaadatagi põnev. Keskkonnatelk, meie ürituse igakordne kaaslane, jagas looduslaseid teadmisi ning propageeris eesti toitu. Huvitavad olid külasid tutvustavad telgid. Palju mängurõõmu leidis ka lastele, sest nende jaoks olid miniloomaaed, batuut, pallimeri, ponid ning karussellina keerlev rodeo-härg.

Külade päevale tulid oma küla esindama Vanamõisa, Ääsmäe,

Alliku, Hüüru, Jõgisoo, Tuula ja Valingu külad ning Laagri alevik, kes tegid tutvustavad telgid ning panid välja võistkonnad, et ometi kord selgeks teha, milline küla on see kõige-kõige ...

Piirkonna tutvustusega astusid laval üles Tuula ja Laagri. Teised jagasid küla tegemiste kohta agaralt infot oma telkides. Valingu küla telgi juures tuli lausa seisatada – oli vaikus ja seal ... magas keegi! Tuula telgis kostitas rahvast loomade seltskond ning Ääsmäe pakkus Balsnacki tooteid ja smuutit.

Telkide väljapanekute osas otsustas zürri esile tuua suure

sõbraliku Hüüru telgi, mille alla oli mahutatud lausa kolm küla – Hüüru, Jõgisoo ja Alliku. Nemad olid väljapanekutega ka kõige rohkem vaeva näinud. Valingu jäi teiseks, aga kõige originaalsemaks.

Rammukatsumise murupentangis võitis Alliku II võistkond Tuula ees 2:1. Saapa täpsusviskes juhtis Alliku, järgnes Jõgisoo, aga Vanamõisa ja Laagri jagavad tänaseni kolmandat kohta.

Vasikas ja rebane benjinööri otsas!

Jõukatsumised ja eneseül-etamised ei tahtnud kuidagi

gi lõppeda ka ööpimeduse saabudes. Benjihüppe otsa tegi keskpäeval lahti Hüüru külavanem **Arnold Õispuu** ja varsti sadas taevast alla ka Vanamõisa külavanem **Vahur Utno**. Järgnes Tuula emalehm koos vasikaga, alla tulid ka rebane, karu ja üks jänestest. Väike vasikas oli sel päeval kõige agaram hüppaja, aga rohkem julgeid leidis siiski inimeste seas. Täpsustuseks olgu öeldud, et Tuula küla esines loomakostüümides ja sai selle eest ka premeeritud.

Meeldiv elamus oli Mooste külateatri «Virvendus» etendus «Eesti matus». Põlvamaa isetegevuslikud näitlejad tuletasid meile **Andrus Kivirähki** sõnastuses meelde Eestimaa argist elu ja panid mõtlema, kas aastakümnete-taguseid moose on ikka vaja koguda ning pidevalt end tööga tappa või tasub vahel ka lihtsalt puhata. Mitmed elavad naerutirtsakud kaikusid üle vabaõhu-teatri-saali ning tegid kaugelt tulnud näitetrupile rõõmu.

Noorte ja vanade lemmik – Jörberg

Ka suur boamadu Edgar on saamas meie pidude püsiküla-liseks, sellist loomakest näeb tavaliselt vaid läbi klaasi, sülevõtmisest rääkimata. Laululava naelaks oli kahtlemata **Üllar Jörberg**, kelle esinemist nii noored kui vanad nautisid. Poole ööni tantsutas rahvast bänd nimega «Külalised». Ja tantsuplatsil oli rahvast kuni võiduka lõpuni.

Et aeg-ajalt ka tegijatel juhtub, siis said hilisemad pidulised veel lisa-actioni – uhke lõksetule sädemetepilv võttis ootamatult suuna telkide poole ning, et halba ära hoida, kastsid vahvad külamehed telgid ja lõksetule veega üle. Kõige lõpuks käisid tuld üle vaatamas ka Nõmme päästetöötajad, kes leidsid, et kõik ettevalmistused olid väga hästi tehtud, ainult lõke sai na...atukene liiga suur.

Lubage tänada kõiki külakollektiive, kes oma küla esindama ja üheskoos naaberküladega rammu katsuma tulid. Täname kõiki käsitöölisi, kes pakkusid oma käe ja südamega tehtud asju, milliseid mujalt ei leia. Täname kõiki esinejaid, kes suurepärase meeoleolu löid. Ja täname kõiki osalejaid ning külalisi, kes meie pidu käega katsuma tulid!

Üritust aitasid läbi viia ja toetasid:

OÜ Roadservice, OÜ Rolltrans, OÜ Kalsep, Saku Õlletehas, AS Balbiino, Laheotsa talu, Kadarbiku talu, AS Balsnack, AS Weckman, OÜ Hola Disain, OÜ Springmar, AS Sagro, AS Tallinna Külmoone, OÜ Eritex Invest, MTÜ Ökokratt ja Keskkonnatelk, Kaitseliit ja Jüri Pääsuke, AS Eesti Ilutulestikud, Tallinna Loomaaia Laste Zoo, OÜ Rever, Paju talu, teater «Kehra Nukk» ja Mooste külateater «Virvendus», Laagri Kultuurikeskusest Riina Uuk ja Tiia Soosalu, Külliki Saar, Eha Lettermo, Eha Kaljuste ning programmijuht Olev Ulp.

Org. komitee – **Urmel Reinola** (Valingu), **Ädu Kriisa** (Alliku), **Piret Pihtjõe** (Tuula), **Eero Kaljuste** (Vanamõisa), **Arnold Õispuu** (Hüüru).

Saue valla **III Külade Päev ja juubelihõnguline V Suur Suvelõpupidu** toimub 25. augustil 2007 traditsiooniliselt **Vanamõisa küla lõkkeplatsil**, kus taas on ruumi käsitöölised, esinejatele ja supervahvale publikule. Külad, hakake juba ettevalmistusi tegema! Ootame teie kõigi ettepanekuid ja soove, et järgmine üritus saaks vähemalt sama hea.

Meeldivate kohtumisteni!

Org.komitee

Andrus Kivirähki vaimukat ja sõbralik-ironilist «Eesti matus» lugu kuulas-vaatas kaugelt üle saja inimese. Mooste rahvateater pakkus mõnusa elamuse.

LÜHIUUDISED:

Nurgakivi uuele lasteaiale

7. septembril pandi nurgakivi uuele Laagri lasteaiale, mis valmib Laagri kooli juurdeehitusena. Lasteaed on projekteeritud 120-le lapsele ning plaanide kohaselt peaks see valmima 2007. aasta I kvartali lõpuks.

Lasteaia nurgakivi panekul osales ka EV haridus- ja teadusminister Mailis Reps.

Saue Vallavolikogu esimees Indrek Tiidemann ütles pidulikult nurgakivipanekul, et see omavalitsus, kus haridust väärtustatakse, liigub edasi ja sellel on tulevikku. Samas märkis ta, et Saue vald on viimastel aastatel haridust eriti väärtustanud, mida näitab kasvõi Laagri kompleksi väljaehitamine.

Nurgakivi panekul esinesid tundeküllaste etteastetega Laagri kooli erinevad lastekollektiivid.

Nurgakivi sisse müüriti üleriigiliste ajalehtede ja lasteaia asutamisosuse kõrval ka Koduvalda augustikuu number ning ehituse järelvalve teostajalt annetatud 500-kroonine.

Oodatakse ettepanekuid aumärkide kandidaatide kohta

Harju maavanem ootab ettepanekuid kodanikupäeva aumärgi kandidaatide, samuti taotlusi maakonna teenetemärgi kandidaatide kohta.

Väljakujunenud traditsiooni kohaselt esitab maavanem kodanikupäeva aumärgi kandidaadid vastavalt Harjumaa omavalitsustelt ja elanikelt ning organisatsioonidelt laekunud ettepanekutele. Kodanikupäeva aumärgi kohta tuleb ettepanekud maavalitsusele esitada hiljemalt 18. oktoobriks, maakonna teenetemärgi kandidaatide kohta 25. novembriks.

26. novembril tähistatakse Eesti Vabariigis kodanikupäeva. Kodanikupäeva tähistamise eesmärk on teadvustada kodaniku-uhkust ja selleks olemise õigusi ning kohustusi. Kodanikupäeva aumärgiga

peetakse meeles kodanikke, kes oma tegevusega on andnud märkimisväärse panuse kodanikuteadvuse väärtustamisel, Eesti Vabariigi kodanikukasvatuse edendamisel või kodanikupäeva korraldamisel. Kodanikupäeva aumärgi annab kodanikupäeval Stenbocki majas pidulikult üle peaminister.

Eelmisel aastal anti kodanikupäeva Harjumaa aumärk Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse üldhariduse riiklike õppekavade arendusjuhile Suvel Valdmaale.

Maakonna teenetemärgi annab maavanem üle 30. detsembril traditsioonilisel aastalõpu vastuvõtul Rahvusooperis «Estonia».

Täiendav info maavalitsuset, telefonil 611 85 83. HMV

Harjumaa iive ikka positiivne

Harjumaa iive püsib positiivne alates 2006. aasta veebruarist. Vaid selle aasta jaanuarikuus suri 17 inimest rohkem kui sündis. Augustis registreeriti Harju Maavalitsuse perekonnaseisuosakonna andmetel 129 lapse sünd, surma-akte koostati 71.

Poisid sündis 67 ja tütarlapsi 62. Esmasündinuid oli 56, teisi lapsi 46, kolmandaid 17, neljandaid ning viiendaid neli ja kaheksandaid kaks.

KV

Kuum september

Tarkusekuu oli vallas maruline. Palju asju sündis, koguni niipalju, et neist ka laiemalt kuulda oli ja erinevate asjaolude kokkusattumise tõttu valla lehe ilmuminegi hilines.

Nagu septembrile kohane, oli kuu algus kooliga seotud – meie kahes põhikoolis alustas või jätkas õpinguid veidi enam lapsi kui möödunud aastal. See on hea, et lapsi jätkub ja elu läheb edasi. Selle märgiks on ka uue lasteaia sünd. Augustikuusel istungil võttis volikogu vastu vastava otsuse ning 7. septembril pandi uuele lasteaiale nurgakivi – Laagrisse, kooli ja spordikompleksi juurdeehitusena. Lasteaeda on väga vaja, praeguses Laagri lasteaias on ootejärjekorras ligi 120 last. Uus lasteaed tulebki nõnda suur – 120-le lapsele. Ehitus läheb küll plaanipäraselt, ent suure mure ja vaevaga. Üle riigi napib ehitusmaterjale. Kui sellest murest üle saadakse ja samas tempos jätkatakse, on järgmise aasta märtsikuuks uus lasteaed valmis.

Endiselt oli ka aktuaalne Alliku külla rajatava Steri tehase probleem. Augustis valmis keskkonnaministeeriumi tellitud keskkonnamõtjude hindamise (KMH) raport ning 11. septembril oli selle avalik arutelu Laagri kultuurikeskuses. Nagu kordi varem, oli ka see koosolek emotsionaalne ja päädis lausa

happeningliku ülesastumisega ühe venekeelse külaelaniku poolt. Külarahva kokkuvõttev sõnum on endiselt – me ei soovi seda teha oma asumisse. Tehti ka konkreetne ettepanek – uurida steriliseerimistehase asukoha võimalusena Paldiskit. Praeguse projekti arendaja ja KMH läbiviija pidid tõdema, et sellist alternatiivvarianti senini arutatud ei ole. Samas tuleb küsida, kui Alliku ja Vanamõisa rahva nägemuses on tehas ohtlik, siis kui eetilise on selle soovitamine teise elukeskkonda? Mille poolest on Paldiski linna neli tuhat elanikku halvemad, et neile justkui tohiks sellist väidetavalt ohtlikku tootmist suunata?

Keskkonnamõtjude hindamise programm töödeb siiski üheselt, et Steri tehase ümbruskonnale ohtu ei kujuta ning tehasele kiirgustegevusloa väljastamist ei välistata. KMH programmi tehti mitukümmend täiendusettepanekut, mis nüüd programmi teostajalt ning arendajalt vastust ootavad.

Eriti kuumaks läks vallas aga valijamehe valimisega. Juhtus, et selline lihtne asi nagu enda hulgast esindaja valimine osutus üle jõu käivaks ning pingeid loovaks probleemiks. Selle tulemusena pidi valla volikogu tegemisi ning valijamehe valimist arutama nii maavanem, Vabariigi Valimiskomisjon kui ka meedia ja haldus- ning riigikohus. Lühidalt võib selle probleemi kokku võtta kuue volikoguliikme poolt

volikogu esimehele esitatud umbusaldusavalduse tekstis olnud lausega: «kahju, et osad meist ei osanud kaotada».

Volikogu esimehe Indrek Tiidemann valimisega valijameheks oli arvestanud nii ta ise kui ka tema erakond, Rahvaliit. Läks aga teisiti – volikogu 13. septembri istungil valiti pärast kaht salajast hääletusvooru ning liisuheitmist valijameheks hoopis Kadarbiku talu noorperemees Ville Pak. Tiidemann ja ta toetajad leidsid pärast otsuse üksmeelset kinnitamist, et liisuheitmine ei kuuluvat volikogu pädevusse, kuna seaduses seda otseselt sätestatud ei ole. Sestap asusid nad otsima juriidilisi käike valijamehe volituste tühistamiseks. Selle tulemusena tekkiski segadus, mida vallavälised instantsid pidid klaarima, kuigi mingi esindaja valimine on puhtal kujul ja ainult omavalitsuse ainupädevuses.

Vabariigi valimiskomisjon otsustas esialgse otsuse kehtima jätta ning seega esindas Saue valda valimiskogus Ville Pak ning Eesti sai endale uue, neljanda presidendi.

28. septembri istungil esitasid osad volikogu liikmed umbusaldusavalduse volikogu esimehele, mida põhjendati esimehe õigusvastase ja ebaeetilise käitumisega. See tuleb hääletusele volikogu 16. oktoobri istungil.

Olav Kruus

Möödub 15 aastat vallaõiguste taastamisest

21. novembril möödub 15 aastat Saue valla taastamisest.

Valla ajalugu ulatub tagasi juba XIX sajandisse, ent selle kauge perioodi kohta pole piisavalt uuritud allikmaterjale, mille põhjal üheselt kinnitada valla nõ sünnipäev. Viimaste aastate arengu seisukohalt on aga väga oluline omavalitsusõiguste taastamine ning see kuupäev on täpselt teada. 21. novembril 1991 kinnitati Saue vald iseseisva omavalitsusüksusena.

Selle päeva tähistamiseks on 21. novembril vallamaja ja selle töötajate ametiruumide uksed avatud kõikidele valla-kodanikele. Iga inimene saab tulla tutvuma kuidas vallamaja

funktsioneerib, kus mingi ametniku tööruum asub ja millega ta tegeleb. Pidupäev on valla oma päev oma kodanikele, otsustati vallavalitsuses kui päeva tähistamist arutati. Seepärast loobuti suurejoonelisest peost või valitud külaliste vastuvõttust, vaid kokku tulnud töörühm arvas, et kõige mõistlikum on luua ise teadasaamise võimalus neile, kes valla juhtimisest huvituvad.

Vallamaja uksed on sel päeval kõikidele avatud kella 9.00 – 17.00 vahel. Vallaametnikud tutvustavad oma tegevust, pakutakse teed, kohvi ja suupisteid. Pole välistatud üllatused valla kultuurikollektiivide poolt ning majas on üles seatud valla ajalugu käsitlev näitus.

Ka Laagri kultuurikeskuses leiab aset erinevaid pidupäevavärsusi.

Vallavalitsus saadab lasteaedadesse ja koolidele omalt poolt kommikotid, et ka lapsed ning noored saaksid sel päeval oma töises tegevuses peotunneta tunda.

Ühtlasi kutsub vallavalitsus oma allasutusi ning teisi vallas tegutsevaid ettevõtteid üles seda päeva oma võimaluste kohaselt tähistama. Oma maja dekoreerida ja lipp heisata pole vist palju palutud.

Kohtume vallamajas, Laagris, Veskitammi 4 – teisipäeval, 21. novembril!

KV

Valmis valla 2007. aasta eelarve projekt

Septembri lõpus valmis vallavalitsel Saue valla 2007. aasta eelarve projekt, mille tulude-kulude mahuks on kavandatud 98,550 miljonit krooni. Sellest 82,83 miljonit krooni ehk 84,0 protsenti moodustavad maksud.

Võrreldes 2006. aasta prognoositava laekumisega kasvavad tulud 2007 aastal 15 protsenti.

Lähinädalate jooksul tutvuvad eelarve projektiga vallavolikogu liikmed, juba on mõne volikogukomisjoni istungil ka projekti arutatud ning analüüsitud. Ühtaegu ootab vallavalitsus projekti kohta argumenteeritud täiendustepanekuid. Eelarve projekti menetleb volikogu vähemalt kahel erineval lugemisel, soovi korral ka kolmel. Eelarve

peab olema volikogu poolt vastu võetud jooksva aasta märtsi lõpuks, st. 2007. aasta 31. märtsiks.

Pool rahast haridusele

Eelarve projektis on kõige enam kulusid suunatud haridusele 54,347 miljonit krooni ehk

51 % kogu eelarve kuludest. Võrreldes 2006. aastaga kasvavad kulud 30,7 protsenti.

Üldised valitsemissektori kulud moodustavad eelarvest 14,2 protsenti ehk 15,14 miljonit krooni. Kulud koosnevad volikogu ja vallavalitsuse kuludest, reservfondist, laenuintresside maksetest ja omavalitsusorganisatsioonide liikmemaksudest.

Sotsiaalse kaitse kulude osatähtsus on eelarve projektis 11,6 protsenti ehk 12,376 miljonit krooni. On arvestatud kulutusi haigete ja puuetega inimestele, vanuritele ja eakatele, Harku Hooldekodu ülalpidamisele, kõik kindla ja ühekordse iseloomuga sotsiaaltoetused, toimetulekutoetused ja sotsiaalsüsteemi haldamise.

Majanduskulude osatähtsus on eelarve projektis 9,7 protsenti ehk 12,376 miljonit krooni.

Vaba aja ja kultuuri kulude osatähtsus on eelarve projektis 7,9 protsenti ehk 8,39 miljonit krooni. Siin on arvestatud kulud raamatukogudele, kultuuritegevusele, vaba aja ürituse korraldamiseks, sporditegevuseks ja kultuuritegevuseks.

Kulude osakaalu järgi on kulud keskkonnakaitsele 2,96 protsenti, kulud elamu- ja kommunaalmajandusele 2,11 protsenti, kulud avalik korra tagamisele ja julgeolekule 0,45 protsenti ja tervishoiule 0,13 protsenti.

Vallamaja juurdeehitus ja mõõdukas palgatõus

Vallavalitsuse 2007. aasta eelarvesse on planeeritud 32 töötaja kulud. Kokku on kavandatud personalikuludeks 9,230 miljonit krooni. Peale töötasude on planeeritud õppelaenude kustutamine õpetajatele ja haldustöötajatele. Majandamiskuludeks on arvestatud 2,35 miljonit krooni.

Suurimaks investeeringuks on

vallavalitsuse hoone renoveerimine tööruumideks. Selleks on kavandatud eraldada eelarvest viis miljonit krooni.

Ühtaegu tutvub volikogu ja asub menetlema ka 2006. aasta lisaelarvet, mis vallavalitsuse poolt saadeti volikogu liikmetele 11. oktoobril. Lisaelarve eelduseks on ülihästi laekunud maksud, mis võimaldavad katta kulutusi, mida 2006. aasta eelarvesse ei saanud planeerida. Arvesse võttes käesoleva aasta üksikisiku tulumaksu laekumist, on lisaelarve koostamisel arvestatud tulumaksu täiendavat laekumist nelja miljoni krooni ulatuses.

KV

Hädaolukorras helista 1911

Saue vallal on turva- ja korrakaitse teenindusleping turvafirmaga Falck. Falcki patrullekipaazid jälgivad elupiirkondade turvalisust oma korralistel patrullreididel ning sõidavad sündmuspaika vastavalt väljakutsetele.

Falck juhtimiskeskuse telefoni lühinumber on 1911. Selle kaudu saavad kõik elanikud teha patrulli väljakutseid.

Laagri patrullekipaazi otse number on 515 8182. Selle kaudu saavad Laagri elanikud vajadusel patrullautosse otse helistada kui on tarvidus kiire väljakutse järele.

Selleks, et meie kõigi turvalisus oleks tagatud, et kriitilises eriolukorras oleks patrullekipaazil võimalik kiiresti sündmuskohale sõita, on Falck teenindajail palve:

- asjatuid väljakutseid mitte teha (korrakaitse ei ole valdkond, millega naljatada!);

- hädaolukorras ole täpne ja konkreetne! Ütle selgelt ja lühidalt MIS toimub, KUS sündmuskoht asub, KES helistab. Sündmuskohale jõudmise täpsustamiseks on sagedasti vaja lisainformatsiooni. Seepärast ära karda öelda oma kontaktandmeid.

Turvalise elu nimel!

Laagri Haridus- ja Spordikeskus, Laagri Huvialakool

Laste loomingu ring. Klaasi- ja portselanimaal. Taime- ja lilleseaded, villa-, pärlitööd jne.
Maalimine ja meisterdamine. Käelise tegevuse arendamine, värvi- ja ilumeele kujundamine.
Arvutiring. Arvuti käsitlemine: käivitamine, sulgemine, failisüsteem, teksti- ja tabelitöötlus, internet jne.
Korvpall. ÜKE, korvpalliõpetus, mängud võistlused.
Ujumine ja 5–6 aastaste ujumine. Erinevad ujumistehnikad, mängud, võistlused.
Poiste meisterdamine. Puutöö.
Klaveri individuaalõpe. Klaveriõpe, teooria, solfedžo, nooditundmine.
Spordiring. Sportlik tegevus, erinevad mängud, spordialad, ÜKE.
Spordiring+ujumistreening. Sportlik tegevus, erinevad mängud, spordialad, ÜKE, ujumine jne.
Lilleseade. Lillekimbud, lilleseaded ja -kujundused.
Tantsustuudio showtants. Erinevad tantsustiilid: latiino, funky, disko jne.
Filmiklubi. Filmitegemise oskused, teadmised ja vilumused.
Akordioniõpe. Akordionimängu õpe, noodiõpetus, solfedžo.
Teatristuudio. Etüüdid, kõne- ja liikumisharjutused, mängud, proov näitemängudena jne.
Kergejõustiku ring. Erinevate kergejõustikualade õpetus, mängud, võistlused.
Inglise keele ring. Inglise keele õpetus.
Trummiõpe. Trummimängu õpetamine.
Malering. Male mängimise algtööd.
Jalgpall. Jalgpallitreening.

Info ja registreerimine: tel: 6 517 635, e-post: taigur@laagriik.edu.ee, www.laagriik.edu.ee

Veskitammi Kultuurikeskuse kontaktid

Aadress: Veskitammi 8, Laagri alevik, Saue vald
Juhataja: Tiia Soosalu, tel 679 6786
Projektijuht: Riina Uuk, tel 679 6785
Majandusala juhataja: Rainar Soosalu, tel 529 9312
Administraatorid: Silvi Kiik, tel 679 6765; Evi Eenloo, tel 679 6765; Faks: 679 6786

Õnnitlused kõige pisematele vallakodanikele!

LISETE VÄRNIK	6.08.2006	Laagri
NATALI SANDRA TRUUTS	13.08.2006	Laagri
KAROLI PEET	14.08.2006	Tuula küla
MAARJA-HELEENE KIRT	15.08.2006	Alliku küla
KRETLIN JAMMER	16.08.2006	Laagri
ALLAN ALTON	18.08.2006	Kiia küla
HEIKE RANNAS	1.09.2006	Püha küla

Ääsmäe Kooli 220. ja Ääsmäe küla 765. aastapäevale pühendatud ürituste ajakava

T 17.10. Suur Spordipäev Ääsmäe koolis
 K 18.10.kl.18 Teatriõhtu Ääsmäe Põhikooli näiteringilt Ääsmäe koolis
 N 19.10.kl.18 Ääsmäe küla arengu ümarlaud Ääsmäe koolis
 R 20.10.kl.17 Tseremoonia Ääsmäe küla mälestuskivi juures
 R 20.10.kl.18 Kontsert-aktus Ääsmäe koolis
 L 21.10. Ekskursioon Ääsmäe lähiümbruses, buss väljub Ääsmäe kooli juurest kl. 10
 L 21.10.kl.12 Jumalateenistus Hageri kirikus, buss väljub Tuulast 11.15, Ääsmäe kooli juurest 11.30, Maidlast 11.40
 L. 21.10.kl.14 Supisöömine Ääsmäe koolis
 L. 21.10.kl.17 Meeleolukad spordivõistlused Ääsmäe koolis
 L. 21.10.kl.20 Aastapäevanädala lõpetamine Ääsmäe koolis
 Oodatud on kõik, kes on seotud Ääsmäega!
 Täpsem info ürituste kohta Ääsmäe kooli kodulehelt www.aasmaepk.edu.ee
 Kontaktinfo ja registreerimine: tel 608 6241, 515 5097.

Maidla lapsed pealinna avastamas

Maidla ja Pärinurme küla lastele toimus ühine väljasõit Tallinna 11. augustil. Sõit hakkas juba varastel tundidel Maidlast. Esimesena külastati Tallinna loomaaeda, mille kõige toredamaks elanikuks osutus paarikuune tiigrikutsikas. Edasi läks sõit kobarkinosse, kus vaadati ühelt filmi «Garfield 2».

Filmielamus käes, alustati kodusõitu. Kuna külas poodi ei ole, külastati ka ühiselt Laagri Maksimarketit, et midagi pikale koduteele näksimiseks osta. Kuna lapsed jäid reisiga väga rahule, on plaanis taolisi väljasõite veel korraldada.

M. Mitt

Veskitammi Kultuuri-keskuse kunstikursused

Kunstikursused Veskitammi keskus toimuvad kolm korda nädalas – teisipäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti. Võimalikud nii ennelõunased (kl. 10-12) kui ka õhtused ajad (kl. 16-20). Ajad paneme paika vastavalt teie huvidele.

Loov-maalimise kursus

Kursuse eesmärk on loovuse arendamine, leida endas peituv, kunstnik oma kordumatus väljenduses. Planeeritav kursus tutvustab värvide psühholoogilist mõju ja sümbolikat. Kunstis levinud sümboleid kasutades maalime teraapilisi sisenduspilte.

Vastavalt teie soovile – erinevad kunstivahendid ja tehnikad:

Joonistamine, akvarell-maal, pastell, akrüül. Uute oskuste

omandamine tasub end ära igas eas! Lastele meisterdamine, käeline tegevus. Kui teid on rohkem, on vahvam! Oma soovidest andke teada **мобиilinumbril 58 049 758** või meiliaadressil **mall.mets@mail.ee**.

Kunstigrupid ei saa olla suured (5-7 inimest), see võimaldab igaühele individuaalse lähenemise.

Olen professionaalne kunstnik, tuntud nii nahakunstniku kui akvarellistina. Kunstiõpetajana tahaksin teid õpetada rõõmu tundma eelkõige värvide ja maalimisest.

Oktoobrikuus saate näha minu tööde näitust Veskitammi Kultuurikeskuses.

Olete väga oodatud!

Teie Mall Mets

Suvelõpupidu Maidlas

Maidla ja Pärinurme küla elanikud pidasid oma suvelõpupidu juba 19. augustil. Pidul toimus tiigi kaldal, kuna seltsimajas algas 1. augustist remont. Ilm oli väga ilus, peeti pikniku, mängiti ühiseid mänge, käidi ujumas ja saadi palju uut infot küla kohta käinud viktoriinist

«Tunne oma küla». Peo lõppedes soovisid korraldajad lastele ilusat kooliaasta algust. Peo aitasid meeldivamaks teha, AS Balsnacki krõpsud, Kadarbiku talu Smuutid ja AS Coca-Cola karastusjoogid.

M. Mitt

Ei saa üle vallaplatsi...

Ilmselt on vaid õnnelik juhus, et Laagri aleviku vahel ükski jalakäija veel surma pole saanud.

Kuidas näiteks pääseb ohutult vallamajja, sidekontorisse, raamatukokku, tervisekeskusesse ja apteeki? Ega pääsegi. Sellesse tähtsasse majja jõudmiseks tuleb ületada elava liiklusega tänav, aga pole ainsatki tähistatud ülekäigukohta. Viimati nimetatud asutusi on vaja ka haigetel, sealhulgas piiratud liikumisvõimega inimestel.

Lausa sebra-tüüpi ülekäiku oleks vaja. Ohutult saavad sellesse majja vaid kohalikud prominendid, kel maja ees autode parkimise õigus. Ehk õnnestuks asi korda ajada enne kui mõni raske avariit tegutsema sunnib.

Veel jalakäijate probleemist. Staadioni tagumisest, Redise tänava poolsest väravast pole minu meelest veel ükski auto läbi sõitnud, küll aga kasutatakse väravaesist parkimiskohana. Autod seisavad risti üle kõnnitee nii, et lapsevankriga emmedel on tükk tegemist (koos sõiduteele põikamisega),

Vallamaja ees, Laagri keskus vürab suuri ja väikeseid autosid päev läbi, ent jalakäijatele üleminekumärgistusega kohta sealt ei leia.

et mööda pääseda. Keelavad valged jooned aitaks siin asja parandada.

Et seda väravat ennast pidevalt jalakäigurajana kasutatakse ja sellest üle ronitakse,

on omaette probleem, mille peale oleks tulnud mõelda juba staadioni projekteerimise käigus.

R. Männis
Laagri elanik

Peremehetundest

Möödunud suvi oli põuane, kohe erakordselt kuiv. Paljudele puudele-põõsastele ja ka põllusaagile sai see lausa saatuslikuks. Ega heinamaad ja kartulipõldu ikka ära ei kasta. Mõne puu ja peenra saab aga korraliku kastmisega küll päästa. Seda muidugi hea peremehe puhul. Iseasi, kust selleks vett võtta, nii, et asi ennast ära tasuks.

Laagri kooli territooriumi ümber rajati tore piire ja selle siseveerele istutati paarimeetrised puud. Praeguseks on paljud neist kahjuks kuivanud. Kas ei peaks võrdlema kaht arvu:

1. Palju need puud nende istutamine maksid?

2. Palju oleks puude kastmine nende elushoidmiseks maksnud?

Kui puude maksumus ületab tunduvalt kastmise kulud, siis peaks kooli vastav ametnik veenvalt vastama miks niisugune hädavajalik töö tegemata jäi. Paakautoga oleks jõest vett saanud ju tasuta võtta. Ja kuivanud puud tuleb nüüd uutega asendada.

Möödäkäija Laagrist

Austatud kooliõde, koolivend!

Käesoleval aastal möödub 85 aastat Saue kooli («Valge maja»), mis tegutses aastatel 1921–1974, asutamisest.

Kool alustas Saue-Vanamõisa erakoolina ja 1961. aastast kuni kooli sulgemiseni kandis nime Saue 8-klassiline kool. Kutsume kokku kõiki, kes kunagises Saue koolis õppinud ja töötanud. Kokkutulek toimub 11. novembril 2006. aastal Saue Gümnaasiumi aulas (Nur-

mesalu 9), algus kell 13.00. Päevakavas on meenutuste aeg, soovijatele ringkäigud Saue Gümnaasiumis, esinemised. Tantsuks mängivad kohalikud pillimehed.

Kokkutuleku osalustasu 100 krooni (toit ja korralduskulud) palun kanda 25. oktoobriks Eesti Ühispanka a/a 10010567645014, saaja Anne-Liis Liivik. Selgituses lisa nimi ja lõpetamise aasta.

Ettevalmistustöö paremaks korraldamiseks anna endast ja soovist kokkutulekul osaleda teada ühele järgmistest Saue koolis õppinutest:

Anne Liivik (Kaeres) 659 6063, Ülle Gretškov (Vaarik) 527 0844, Urve Leomar 659 6482, Liivia Anion (Lootus) 479 4103; 5341 7075; liivia.anion@mail.ee; Maie Uhtlik 659 6827; 56 453 357; maieuhklik@hotmail.ee

Rahvas pole rahul uuringu tulemustega

Alliku, Vanamõisa ja Pühaküla elanikud leiavad, et Keskkonnaministeeriumi soovitusel ja AS Steri poolt tellitud keskkonnamõju hindamine on jätnud vaatluse alt välja paljud külaelanikele muret tekitanud küsimused või teinud seda tendentslikult.

Hindamise tulemustest loeme välja, et sigala, mis pole mitte kunagi töötanud, on väga suur reostusallikas, samas aga imestame, et pole märgatud AS Steri vahetusläheduses töötavat Vanamõisa seltsimaja, kus käib pea igal õhtul palju lapsi. See on ainult jäämäe veepealne osa.

Toome siinkohal ära osad ettepanekud, vastuväited ja küsimused, mis on esitatud antud hindamistulemuste kohta.

Ettepanekud, vastuväited ja küsimused keskkonnamõju hindamise aruandele

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KMHS) § 20 lg 1 p 14 kohaselt käsitleb ekspertrühm aruande kohta esitatud ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi. Tuginedes sellele sättele, esitavad avaldajad alljärgnevat ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimused AS Steri steriliseerimiseseadme keskkonnamõju hindamise aruande kohta.

1. Keskkonnamõju hindamise programmi p-s 5.6. on ette nähtud vajadus hinnata mõjuala raadiust suuravarii puhul tehnoloogilise rajatise maksimaalse võimsuse korral. Steriliseerimiskeskuse projekteeritud võimsus on 1 milj Ci ehk 37 PBq. Aruandes on aga

esitatud vaid mõjuala teoreetilised arvutused 7,4 PBq kohta (nö kollektiivse suitsiidi ste-naarium). Maksimaalset näitajat 37 PBq mainitakse aruande p-s 4.10 vaid kui spekulatsiooni ning selles osas uuringut ei tehta. Niisiis ei vasta aruanne programmile ning ainuüksi see asjaolu välistab aruande heakskiitmise KMHS § 22 lg 3 p 2 järgi.

2. Oma 26.05.2006 kirjali-kus ettepanekutes programmile juhtisid avaldajad eriti tähelepa-nu kinnisvarahindade ja üldise heaolu märgatavale langusele kiirgusallika ümbruskonnas. Paraku ei saanud nad aruandest neile küsimustele mitte mingit konkreetset vastust. Ekspertgrupi kokkuvõtlikud hinnangud, justkui puuduks üldse igasugune otsene või kaudne mõju heaolule või varale, on avaldajate arvates naeruväärsed ja näitavad il-mekalt aruande formaalsust ja ebausaldusväärsust.

Taolisel uuringul on mõte ainult siis, kui see annab keskkonnamõju kohta objektiivse pildi. Korraliku tulemuse saavutamiseks on ekspertidel vaja teha sisulist tööd ja kõik programmis ettenähtud küsimused tegelikkuses läbi uurida. Kuidas oli võimalik uurida näiteks inimeste heaoluseisundi muutust või stressi, kui nende inimestega üldse ei kohtunudki? Taolist teoreetilist juttu, mida aruan-ne nt stressi ja heaolu kohta sisaldab, võib igaüks lugeda ka erialakirjandusest.

Sama lugu on kinnisvarahin-dadega. Konkreetset ei uuritud mitte ühtegi võimalikku hinna-muutust. Kui ekspert tunnistab,

et puudub hindamismetoodika, siis tuleb selline metoodika välja töötada. Mingi mõistli-ku valimiga turu-uuring või kliendiküsitlus vms ei tohiks olla ju ülejõukäiv. Sisulise uuringu läbiviimine tagaks selle, et dokument ja tegelik elu ei erineks kardinaalselt, nagu antud juhul paraku välja kukkus.

Avaldajad teevad ettepa-neku välja töötada uurimis-meetodid keskkonnamõju hindamiseks inimeste vara ja heaolu valdkonnas ning neile meetoditele vastavalt läbi viia tegelikud uuringud. Avaldajatele (jt ümbruskonna elanikele) on see väga oluline, et näiteks otsustada võimalike kahjunõuete esitamist AS Steri või loa väljaandja vastu. Inimesed ei pea ilma igasuguse hüvitiseta taluma oma vara väärtuse ja heaolu langust seoses kiirgusallika toomisega nende harjumus-pärasesse elukeskkonda.

3. Probleeme tekitab aval-dajate arvates aruande osa, mis puudutab käitumist hädaolu-korras – p 4.6.1.2. Pideva kiir-gusseire siseseviimise kohustus on pandud AS Sterile endale, kes võib aga olla erinevatel põhjustel huvitatud lubatud kiirgustaseme ületamise var-jamisest. Enesekontroll nii tundlikus valdkonnas ei ole tõenäoliselt õigustatud. Sei-ret peaks seetõttu teostama sõltumatu isik.

Veel tekitab küsimusi, kuidas on mõeldud valla poolne elanike teavitami-ne hädaolukorrast ja selle lahendamisest. Milliste kom-munikatsioonivahenditega, millise aja jooksul jms.

Avaldajatel on ettepanek tähistada maksimaalne ohut-soon vastavate liiklusmärkide ja infotahvlitega, et kõikidel inimestel oleks kiirgusallika asukoht teada ja võimalus ohtu sattumist vältida.

4. Defektoskoopilisest uurin-gust (p 5.2) loevad avaldajad välja, et mõõtmised viidi läbi kaks aastat tagasi kalibree-ritud mõõteseadmega. Siit esimene küsimus: kas seade oli usaldusväärne ja kui tihti peab taolisi seadmeid üldse kalibreerima?

Tabelitest on näha, et betoon-punkri lael ületab kiirgustase loodusliku fooni. Sellised ärevusttekitavad tulemused on saavutatud momendil installeeritud võimsusega 5,5 PBq. Millised oleks aga tulemused, kui kiirgusseade saavutab projektijärgse täis-võimsuse 37 PBq?

5. Avaldajad ei ole nõus sellega, kuidas aruandes on kajastatud avalikku arvamust. Jääb ekslik üldmulje, justkui oleksid kohalikud elanikud steriliseerimistehasega lep-pinud või suisa toetaksid selle tööle hakkamist. Avalikkuse vastuseisu mainitakse väga tagasihoidlikult ja proovitakse jätta muljet, et selle taga on vaid väike grupp aktiviste, kes külvavad rahva hulgas paanikat.

Ometi on laiem avalikkus televisiooni ja ajakirjanduse vahendusel saanud tutvuda risti vastupidise olukorraga, kus peaaegu kogu kohalik elanikkond nõuab steriliseerimistehase teise piirkonda viimist. Fakti, et üle 3200 Saue valla- ja linnaelaniku on

andnud oma allkirja tehase likvideerimise toetuseks, mainitakse millegipärast aruande peatükis 5, mis käsitleb hoopis ehitise tehnilise seisukorra hindamist. Avaldajad soovivad, et avalikku arvamust kajastataks aruandes selgelt ja objektiivselt.

6. Aruande p 4.5. märgib gamma-steriliseerimisrajatis-test lähtuva «ainukese reaalse keskkonnamõjuna» osooni teket. On tehtud teoreetilised arvutused ja leitud, et AS Steri oma tegevusega tagab osooni kui saasteaine sisalduse piirnõrmi enda territooriumi piiril. Samas peab AS Steri aruande kohaselt just osooni tõttu taotlema välisõhu saasteluba.

Osoon on lisaks sudu teki-tamisele ka oluline südame-tervise riskifaktor, põhjustades näiteks ateroskleroosi. Seda valdkonda aruanne paraku ei käsitle. Paljud kohalikud elanikud on eakamad inimesed ja ateroskleroosi oht on neil niigi suur. Kas lisanduv osoonihulk on neile selles osas lisaohuks või mitte? Üldse oli osoon teema avaldajatele uudi-seks ja nad sooviksid selle kohta aruandes märksa rohkem üldmõistetavat teavet. Osoon kui gaasiline aine ei tunne ju tegelikkuses tehase territooriumi piire, millele aruanne viitab. Osoonikoguse oluline suurenemine sissehingatavas õhus on seega tehase lähiüm-bruse elanikele väga reaalne oht, mis vajab konkreetsemat analüüsi.

Hillar Peets, Alliku küla
Pekka Tiidus, Alliku küla
Rando Soosalu, Pühaküla
Matti Nappus, Saue linn

Valla ettepanekud keskkonnamõju hindamisaktile

Saue valla poolt (vallavalitsuse ja volikogu erikomisjoni üheskoos) esitatud ettepanekud ja küsimused AS Steri tootmiskompleksi kohta koostatud keskkonnamõju hindamise aruandele. Edas-tatud keskkonnaministeeriumile ja KMH teostajale, osaühing Kupile.

1. AS Steri kõrgaktiivse sterili-seerimiseseadme keskkonnamõju hindamise (edaspidi Steri KMH) programmi esitasid vallapoolsed

ettepanekud nii Saue Vallavalitsus kui ka Saue Vallavolikogu (steri) erikomisjon ühisdokumendiga. Ettepanekud olid allkirjastatud nii vallavanema kui ka komisjoni esimehe poolt. Sellega peeti silmas, et samad, üheskoos läbi arutatud ettepanekud on esitanud nii valla täitevvõim kui ka rahvaesindusvõim. Kuna aga Steri KMH aruandes on ettepanekuid nimetatud vaid vallavalitsuse poolt esitatuks, siis palume Steri KMH aruande

kõikidesse vastavatesse osadesse teha vastavad parandused – «**Saue Vallavalitsuse ja Saue Vallavolikogu (Steri) eriko-misjoni ettepanekud**».

2. Steri KMH aruande lisa nr 9 – Päästeameti kiri nr. 102-1-15/856; 24.07.2006 on märgitud, et Päästeametil on olemas väljaõpetatud kaader ja kogemus tööks kiirgusallikatega. Märgitud on, et Päästeametil on lepingud naaberriikidega

kust vajaduse korral võib saada abi ja lisajõude ning oskusteavet. **Palun selgitada: milliste naaberriikidega ja missuguste kohustustega lepingud on sõlmitud. Kas neis lepingutes on kajastatud ka tehnika ning moodused kuidas lahtist kiirgusallikat neutraliseeritakse? Millal on lepingud sõlmitud, millise kehtivusajaga? Palume lisada vastav informatsioon ka Steri KMH lõpparuandesse.**

3. Samas Päästeameti arvamu-ses on märgitud, et arvamus on antud eeldusega, et objektil on mehitatud valve. **Küsimus: Kas AS Steri garanteerib nimetatud mehitatud valve olemasolu?**

4. Aruande osas «Riskide vä-hendamise» (lk 23) on märgitud, et hädaolukorras valmisoleku tõstmiseks tuleb 2006. aastal koostada kiirgusohutuse riiklik arengukava. Samas rõhutatakse põhjavee radionukleiidide seire

Saue Vallavolikogu ajutise komisjoni lõpparuanne

Saue Vallavolikogu poolt moodustatud ajutine komisjoni Saue valda Alliku külla ehitatud steriliseerimiskeskusega seonduva uurimiseks on 27. septembri 2006 seisuga:

- pidanud 13 töökoosolekut (koosoleku protokollid asuvad volikogu sekretäri juures)
- töötanud läbi olemasoleva dokumentatsiooni;
- küsitlenud asjassepuutuvaid vallametnikke;
- korraldanud külaskäigu Tšehhi Vabariigi asuvasse analoogsesse tehasesse;
- tutvunud keskkonnamõjude hindamise programmi (KMH) raportiga;
- koostöös vallavalitsusega esitanud omapoolsed ettepanekud KMH programmi ja programmi lõppraporti projekti;
- tutvunud komisjoni poolt tellitud sõltumatu juriidilise ekspertiisiga.

Komisjoni tähelepanu keskes on olnud Saue Vallavalitsuse ja ametnike tegevus steriliseerimiskeskuse projekteerimise ja ehituse käigus.

Järgnevalt esitame komisjoni tegevuse käigus kujundatud järeldused ja ettepanekud seoses vallavõimude tegevusega kogu protsessis.

JÄRELDUSED

1. Detailplaneering

Komisjoni hinnangul oleks tulnud detailplaneering algatada ehki seda otseselt ei nõudnud ükski õigusakt. Juriidiliselt on seega talitatud õigesti, mida kinnitab «Steri» erikomisjoni poolt Pohla ja Hallmägi büroost tellitud juriidiline ekspertiis. Samas oli vallaametnikel, kes antud küsimust menetlesid, võimalus soovi korral detailplaneeringut algatada, kuid siis teada olnud andmed sellist tähelepanu ei tõmmanud. Ülaltoodud võib olla põhjuseks miks vallaametnike endi seletustest selgub, et detailplaneeringu algatamise küsimust tõsiselt ei arutatudki, kuna seadus seda formaalselt ei nõua. Põhjuseks oli tol hetkel kehtestamata Saue valla üldplaneering (volikogu kehtestas 25.08.2005), mis planeerimisseaduse kohaselt määrab alad, kus detailplaneering on kohustuslik.

Kui AS Steri oleks tehase rajamise algfaasis teavitanud avalikkust (sh Saue valla ja Saue linna kohalikes väljaannetes ning väliteadetes), siis oleks avalikkuse surve detailplaneeringu algatamine vallavalitsuse poolt põhjendatud.

2. Keskkonnamõjud

Vallavalitsuse ja volikoguliikmete suhtumine AS Steri rajatavasse steriliseerimistehasesse kui keskkonnale mitteohtlikule ettevõttesse viis

selleni, et keskkonnamõjude teemat pikka aega välditi. Nüüdseks on selgunud keskkonnaministri algatatud KMH (keskkonna mõjude hindamine) aruanne. Eesti juhtivate erialaspetsialistide poolt koostatud KMH aruanne kinnitab steriliseerimiskeskuse ohutust elanikkonnale ja keskkonnale. Ajutise komisjoni liikmetel puudub teave ja pädevus KMH spetsialistide poolt aruandes toodud seisukohti ümber lükata.

Kuigi Saue vallavalitsusel puudub otsene õigus nõuda KMH, oli projekteerimistingimuste taotluse läbivaatamise käigus (augustis 2004) Saue vallavalitsusel võimalus teha keskkonnaministrile ettepanek algatada keskkonnamõjude hindamist. Sellise õiguse kasutamisel võinuks olla kasu tollal suurema avalikkuse tähelepanu kaasamisel.

Objekti võimalikke keskkonnamõjusid käsitles ka anonüümne kiri, mis laekus juunis 2005 vallavalitsusele. Vallavalitsuse poolt suunati see vallavolikogu maa- ja planeeringute komisjonile seisukoha võtmiseks. Steriliseerimiskeskuse võimalik ohtlikkus oli seega teada mitmele volikogu liikmele. Maa- ja planeeringute komisjon (08.06.2005 istungil) arutas kirja sisu ning tegi vallavalitsusele ettepaneku täiendava info hankimiseks ja ettevõtmise arutamist vallavalitsuse istungil, samuti probleemi viimist volikogu ette. Komisjonil puuduvad andmed, et kaks viimast soovist oleks täidetud. Ajutine komisjon on kuulunud maa- ja planeeringute komisjon ülaltoodud koosoleku salvestust. Vallavalitsuse nõudel esitas AS Steri steriliseerimisprotsessi täieliku kirjelduse ning ülevaate objektist. Samuti kinnitas Eesti Kiirguskeskus seadme kirjeldusele lisatud kirjas nr. 2-1/222 18.02.2004 Eesti Hansapangale milles on öeldud, et kui AS Steri jälgib täpselt EV ja EL poolt kehtestatud nõudeid, leiab Kiirguskeskus, et AS Steri poolt rajatav sterilisatsioonikeskus ei kujuta endast kompleksi, mis eeldaks Kiirguskeskuse poolt kõrgendatud tähelepanu ja erakorralisi protseduure.

3. Avalikustamine

Vallavalitsus oleks võinud rohkem süüvida arendusprojekti sisusse ning pidanud suutma prognoosida elanikkonna võimalikku vastasseisu. Sellest tulenevalt oleks võinud avalikkust aktiivsemalt informeerida.

Vallavanem ja vallavalitsuse ametnikud on väitnud, et nad ei kujutanud ette steriliseerimiskeskust kui võimaliku sotsiaalse vastasseisu ja pahameele põhjustajana. Ometi sisaldasid viited radioaktiivsusele projekteerimisdokumentides ja igati korrektned

ülevaade steriliseerimiskeskuse olemusest oli toodud AS Steri poolt esitatud protsessi kirjelduses. Peale anonüümse kirja arutelu toimus 2005. aasta augustis vähesel teavitamisega kokkusaamine, mille osales väga väike osa Alliku küla elanikest (komisjonile teadaolevalt ca 10 inimest). Sellel tutvustati AS Steri tegevust, ent kuulajaskond oli ülimalt piiratud ning juhuslikult kokku tulnud.

Vallavanema väitel olid projekteerimistingimused üleval valla koduleheküljel. Tagantjärele on võimatu seda kontrollida.

Komisjon on seisukohal, et nii probleemse objekti puhul oleks tulnud avalikkuse, s.h Alliku küla elanike informeerimist korraldada oluliselt ulatuslikumalt. Samuti ei nõustu komisjon KMH-s avaliku teavitamise osas esitatuga, millest nähtub, et avalik poolehoid ja vastuseis Steri objektile on justkui tasakaalus ning erilist probleemi ei kujuta. Tegelikult tuleb tõdeda, et avalik vastuseis arendusprojektile on vähemalt Alliku ja Vanamõisa küla elanike hulgas väga suur ning suure hulga ümbruskaudsete elanike poolt soovitakse ettevõtte likvideerimist.

4. Ehitusjärelvalve

Valla ehitusnõunik, kelle otsene töö on ehitusjärelvalve, ei pidanud ehitusjärelvalve teostamise jälgimist vältimatuks kohustuseks, tema otsene ülemus – vastava valdkonna abivallavanem – aga peab. Komisjoni tegevuse käigus tuvastatud valla ehitusnõuniku suhtumine ehitusjärelvalvesse ning järelvalvega seotud probleemide ignoreerimine on avaliku teenistuse põhimõtetele mittevastav.

Steriliseerimiskeskuse puhul on ehituspäevikud küll olemas, kuid komisjonil tekkis kahtlus, et üks (alltöövõtja ehituspäevik) on koostatud tagantjärele, kui objekti ümber puhkes avalik kära. Kahtlusele annab alust asjaolu, et paljudel lehtedel, mis kajastavad 2005. aastal tehtud töid, on ekslikult kantud aastaarv 2006. Tuleb pidada vähetõenäoliseks korduvat näpuviga, kus aastaarvuga eksitakse üles-, mitte allapoole. Juhul kui ehituspäevik või selle osad on koostatud tagantjärele ning lisatud ehitusdokumentatsiooni hiljem, on tegemist dokumentide võltsimisega.

Vallavalitsusel puudus kasutusloa väljastamisel info selle kohta, kas steriliseerimiskeskuse radiatsiooniruum on ehitatud nõuetekohaselt, kuna selle kontrollmõõtmiste tulemused puudusid. Samas on see antud objekti ohutuse/ohtlikkuse võtmeküsimus.

Peab siiski mainima, et vallavalitsusele esitatud ehitusdokumentatsiooni kaustas A4-1 «Täitedokumentatsioon» on esitatud steriliseerimise betoonpunkri kvaliteeti tõendavad dokumendid koos kaetud tööde aktidega. Komisjon leiab, et radiatsiooniruum on objekti oluline osa kust lähtub vähemalt teoreetiline oht seepärast leiab komisjon, et vallavalitsuse, arendaja ja kiirguskeskuse koostöös oleks pidanud erilist tähelepanu pöörama just radiatsiooniruumi ehitusele.

Vallavalitsus on jätkuvalt seisukohal, et radiatsiooniruum ei ole ehitise oluline osa ja seega sai vallavalitsus läheneda vaid hoone vastavuse kontrollile ning on sunnitud tegevuse spetsiifilise iseärasuse tõttu ootama Keskkonnaministri poolt tegevusloa mitteväljastamist või väljastamist.

5. Kasutusloa väljastamine

Ehitise kasutusloa väljastamise dokumendid on koostatud ebakorrektselt. Vallavalitsuse ehitusnõuniku poolt 20. detsembril 2005 koostatud «Valminud ehitise ülevaatus akt» on iseendaga vastuolus. Selle dokumendi puuduste lahtrisse on kirjutatud, et puuduvad püüded ja juurdepääsuteed, mille tegemiseks antakse kuni oktoobrini 2006 ajapikendust, veidi altpoolt võib aga lugeda, et kõik ülevaatusel avastatud puudused on kõrvaldatud 5. jaanuariks 2006.

On ka küsimusi tekitav miks vallavalitsus väljastas kasutusloa haldusmenetluse seadusega lubatud kaalutud õiguse alusel olukorras, kus Kiirguskeskuse kooskõlastus AS Steri kasutusloa taotlusele puudus. (Pohla & Hallmägi – Õiguslik arvamus – lk 6.)

Ehitusnõunik tunnistas komisjonile, et on koostanud akti hooletult. Samas jäi komisjonile sisuliselt arusaamatuks, et piirete ja teede rajamiseks on ehitusnõunik ainuisikuliselt andnud Sterile ajapikendust lausa 10 kuud. Selgitus, et ehitusnõunik ilmutas lihtsalt heatahtlikkust, ei ole komisjoni arvates piisav. Komisjon tõdeb, et kasutusloa väljastamisel ei ole kontrollitud objekti kõige ohtlikuma osa, radiatsiooniruumi vastavust ehitustehnilistele ja kiirguskaitse nõuetele.

6. Vallavalitsuse dokumendihaldusest

Komisjonil on oma töös tulnud tõdeda, et kättesaadav on vaid see info, mida on osatud küsida, sest steriliseerimiskeskust puudutav dokumentatsioon säilitatakse vallavalitsuses erinevate korralduste juures. Eraldi säilitatakse projekteerimistingimustega, ehitusloaga ja kasutusloaga seotud algdokumente. Komisjoni

palvel on vallavalitsus koostanud täieliku dokumentatsiooni kausta Lisa 1

7. Õiguslik arvamus

Komisjon on tellinud õigusliku arvamuse Advokaadibüroost Pohla & Hallmägi. Tellimuse tulemusel valminud Õiguslik arvamus (20.07.2006) käsitleb Saue vallavalitsuse 31.08.2004 korraldust 771, Saue vallavalitsuse 14.09.2004 korraldust nr. 824 ja Saue vallavalitsuse 10.01.2006 korralduse nr 42 õiguspärasuse kohta. Ülaltoodud dokumentide kohta tehtud hinnang jõuab järeldusele, et nimetatud korraldused on õiguspärased. Õiguslik arvamus on lisatud ajutise komisjoni lõppraportile Lisa 2 (kuuel lehel).

KOKKUVÕTE:

Komisjon tõdeb, et eksperthinnangutele tuginedes (Õiguslik arvamus; KMH; spetsialistide suusõnalised hinnangud) saab väita – formaaljuriidiliselt ei ole kehtivaid seadusi ja õigusakte rikutud.

Endiselt on tunda vallakodanike jätkuvat vastuseisu ja pahameelt, mis sai alguse avalikkust teavitamata ehitatud AS Steri steriliseerimiskeskuse suhtes. Paraku jõudis probleem elanikkonna teadvusesse laiemalt alles tagantjärele ja läbi šoki.

Komisjon teeb Saue Vallavolikogule järgmised ettepanekud:

1. Sarnaste sotsiaalsete pingete vältimiseks tulevikus, teeme ettepanekud vallavalitsuse töö parandamiseks:

a) Kindlustada kõikide tootmis- ja ühiskondlike objektide nõuetekohane ehitusjärelvalve;

b) Vallavalitsusel tõhustada olulisel määral planeeringute ja ehitusprojektide analüüsi.

2. Lõpetada ajutise Steri komisjoni tegevus.

Valeri Alba, komisjoni esimees
Olav Kruus, komisjoni aseesimees
Indrek Lindsalu, komisjoni liige
Arne Kuum, komisjoni liige
Rein Riga, komisjoni liige

Lisa 1 AS Steri steriliseerimiskeskusega seonduv dokumentatsioon (üks kaust)

Lisa 2 Õiguslik arvamus (viiel lehel)

Lisa 3 Komisjoni poolt koostöös vallavalitsusega esitatud ettepanekud, vastuväited ja küsimused AS Kupile KMH aruandes kajastamiseks (kahel lehel) .

tõhustamist ja vastava aparatuuri muretsemist. **Ettepanek: Mitte piirduda ainult põhjavee radionukleiidide seirega, vaid riiklikus arengukavas ette näha vahendid ka CO 60 võimaliku kiirgustaseme seireks. Ühtlasi informeerida Saue valda kui kiirgusallika asukohaga valda nimetatud kiirgusohutuse arengukava valmimisest.**

5. Steri KMH aruande peatükis 4.6.1. – Looduslik kiirgusfoon

– ja selle juurde kuuluvas lisas nr 4 on Steri objekti ja loodusliku foonikiirguse kirjeldamisel viidatud 2006. aasta jaanuaris ja veebruaris toimunud kiirgusmõõtmistele. Ometi ilmneb aruande teistes osades, et kiirgusmõõtmisi on tehtud ka hiljem, KMH aruande koostamise ajal. Samas ei ole nende mõõtmiste tulemusi «Mõjuala» peatükis ja lisades märgitud. **Ettepanek: Koondada kõik AS Steriga seonduvad kiirgusmõõtmised**

ühte võrreldavasse peatükki, kus oleks kergesti võrreldavad erinevatel aegadel teostatud mõõtmiste tulemused, kuupäevaliselt esitatud mõõtmised ning nendeks vajalike lubade ja kooskõlastuste olemasolu. Ühtlasi palume selgitada miks KMH aruande koostamise aegset kiirgusmõõtmist ei avalikustatud eelnevalt ümbruskaudsetele inimestele ning vallale, kuigi sellist soovi oli vald eelnevalt väljendanud.

6. Peatükis 4.6.1.2. «Käitumine hädaolukorras» on esitatud detailne kirjeldus selle kohta mida peavad erinevad institutsioonid hädaolukorras tegema. Küsimus: Miks vastav hädaolukorra käitumise skeem on pealkirjastatud vaid juhiks – «Hädaolukord (kuni 7,4 PBq ...)?» Kas see tähendab, et hädaolukorda objekti radiaktiivsuse täisvõimsusel 37 PBq polegi analüüsitud? **Ettepanekud: Teha hädaolukorra analüüs objekti radioaktiivsuse täisvõimsust arvestades. Lisada**

tingimus, et AS Sterile kasutusloa väljastamisel kontrollitakse hädaolukorra tegevuse kirjeldusjuhise olemasolu eraldi dokumendina ning panna AS Sterile kohustus dokumenti tutvustada igale uuele töötajale.

Mati Tartu
Saue vallavanem
Olav Kruus
Saue Vallavolikogu (Steri) erikomisjoni aseesimees

RÕÕM SOOJAST TOAST!

KÜTTEÕLIDE MÜÜK

INFO TELEFONIL
671 0258 või 671 0256

FAKS 671 0254

Info@devistar.ee

www.devistar.ee

28. oktoobril, algusega kell 17.00
toimub Jõgisoo rahvamajas külapäev

765 aastat Jõgisoo küla

Külapäeva raames:
teater, oksjon, kapellimuusika jm.

**Karateklubi võtab vastu uusi õpilasi
trennidesse Laagri Kultuurimajas**

E kell 17.00–18.00
K kell 17.00–18.00

Trennidesse oodatakse
posse ja tüdrukuid
vanuses 7.–14. a ja 14.–20. a.

Info: sensei Rene Toome, 4. Dan
GSM 5561 9155
e-post: renetoome001@hotmail.ee

Tule õppima - õpipoisist kilbimontööriks!

Harju Elekter Elektrotehnika pakub võimalust noormeestele alates 16. eluaastast, kel vähemalt põhiharidus, õppida Tallinna Polütehnikumis õpipoisikoolituse raames kilbimontööriks.

Aastase õppekava läbimisel omandatakse elektriiku I kutsestandard ja on võimalus sooritada kvalifikatsioonieksam.

Koolituse edukalt läbinutele pakub Harju Elekter tööd kontserni ettevõtetes Eestis, Soomes ja Leedus.

Helista ja küsi lisainfot telefonidel 6747410, 6712735 või registreeru personal@he.ee

HARJU ELEKTER

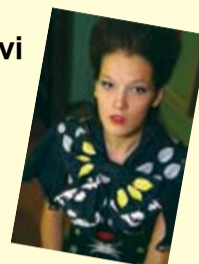
Koostöö kindlustab edu!

AS Harju Elekter
Paldiski mnt 31, 76606 KEILA
Tel 6747400, faks 6747401
he@he.ee, www.harjuelekter.ee

Kõik poisid ja tüdrukud, kellel on huvi

VESKITAMMI KULTUURIKESKUS

(Veskitammi 8)
ootab teid

POISTE JA TÜDRUKUTE KLUBISSE

Kui tahate: õppida söögi tegemist, meigi ja soengu tegemist, räägime ka etiketist ning mis on moraal, teeme ise filmi, külastame autoklubi, saate lasta õhupüssist, teid ootavad veel teisedki seiklused ja külalised ...

Info ja registreerimine: 679 6765.

BENNETT

Kaubikute ümberehitus

OÜ Bennett Grupp pakub tööd

mehhaanikule ja abitöölisele

Tööülesanded: lisaseadmete paigaldus, kaubikute komplekteerimine.

Pakume: püsivat töösuhet meeldivas kollektiivis, häid tingimusi ja head töötasu.

Kasuks tuleb: tehniline taiplikus, täpsus, kohusetundlikus.

Kontakt: Keila linn, Ülejõe tee 2 / Harku vald, Kumna
Tel: 8.30–17.00 502 8725, 678 2350,
www.bennett.ee

HEI NOOR!

Kui oled vanuses 8–18 eluaastat ja oled huvitatud:

LASKMISEST, ORIENTEERUMISEST, MATKAMÄNGUDEST jmt

tahad osaleda meie laagrites, austad korda ja oma isamaad, siis oled oodatud

NOORKOTKASTE JA KODUTUTARDE

hulka.

Kokkusaamiste kohta saad lisainformatsiooni
tel: 67 96 765
e-post: riina.uuk@mail.ee

Armsat naabrit

MARTA TUULT

7. VIII. 1915 – 31. VIII 2006

mälestavad naabrid Suurevälja teelt ja Saue kirikust.

Avaldame sügavat kaastunnet kõigile sugulastele.

Ääsmäe Põhikool õnnitleb:

**ARMILDA
VILJAMAA 70**

Ääsmäe Põhikooli õpetaja

ANTS VOSPERT 65

Ääsmäe Põhikooli
õppealajuhataja

Õmblusettevõte
AS Protten F.S.C.,
asukohaga Keilas,
võtab tööle

**ÕMBLEJAJD
JA TRIIKIJA**

Väljaõppe võimalus.
Tel 674 7567

HU-KO KLUBI

Hu-ko klubi on Veskitammi Kultuurikeskuses (Laagris) korraldatav vabaajauritus, mille raames saavad huvilised kohtuda huvitavate ja tuntud inimestega.

- Võta klubisse tulles kaasa vähemalt üks huvitav külaline, keda tutvustad oma ülejäänud laudkonna liikmetele ja võid seda teha ka kogu ülejäänud klubilistele;

- Juhul kui sul on välja pakkuda huvitav kollektiiv saad ise klubiõhtul osaleda tasuta. Edaspidi võiks see külaline kuuluda meie HU-KO klubi püsikülalistajate hulka

- Õhtud tee, kohvi ja supistetega. Osamaks 50 EEK

- Info ja registreerimine tel 679 67 65

- Huvitavaid persoone, kes õhtul üles astuvad, eelnevalt ei reklaamita – nii, et ULLATUS!

**NB! Esimene
HU-KO
klubi toimub
27. OKTOOBLIL,
algusega kell 19.00**

Tule kohale, siis näed!

Meie hulgast lahkunud

TAMARA REŠETNIKOVA 25.11.1925 – 21.08.2006

PJOTR KIT 7.05.1954 – 9.09.2006